

Κλίντον - Μπλερ - Πρόντι για τον «Τρίτο Δρόμο» προς την Κεντροαριστερά

«Αδίκηθηκε» η συνάντηση κορυφής από το βίντεο της κατάθεσης του Αμερικανού Προέδρου για τη Μόνικα

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ Η. ΜΟΣΧΟΒΑ

Η σχεδόν υστερική ενασχόληση των ανά την υφήλιο ΜΜΕ με τη μαγνητοσκοπημένη κατάθεση του Μπιλ Κλίντον για τη σχέση του με τη Μόνικα Λεβίνσκι έριξε βαριά τη σκιά της και... αδίκησε τόσο την ομιλία του Προέδρου των ΗΠΑ στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ όσο και μια άλλη συνάντηση με ιδιαίτερη σημασία.

Και τούτο διότι η συνάντηση που είχαν χθες τα μεσάνυχτα ώρα Ελλάδος στην Ουάσινγκτον ο Μπιλ Κλίντον, ο Τόνι Μπλερ και ο Ρομάνο Πρόντι είχε άμεση σχέση με μια έννοια που εν Ελλάδι έχει... εμπεδωθεί επαρκώς (έχει φροντίσει ο Κ. Σημίτης γι' αυτό): την περίφημη Κεντροαριστερά. Οι τρεις ηγέτες συναντήθηκαν στο δημόσιο Πανεπιστήμιο της Ουάσινγκτον, κάποιοι μάλιστα έκαναν λόγο για τη σημειολογία του γεγονότος, εκτιμώντας ότι καταδεικνύει το τι θέλει η νέα Κεντροαριστερά. Στο πλαίσιο της συνάντησης αναζητήσαν από κοινού τους τρόπους για να προσεγγίσουν τον «Τρίτο Δρόμο», την αντιληψη δηλαδή από την οποία εμφορούνται οι κεντροαριστερές δυνάμεις για την οικονομία. Με δυο λόγια, πώς μπορεί να γίνει πράξη η ανάπτυξη της οικονομίας εκ παραλλήλου με τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, μακριά όμως από την πεπατημένη των παλαιότερων πρακτικών παροχολογίας αλλά και χωρίς τη «θεοποίηση» της αγοράς.

Η συνάντηση ήταν προγραμματισμένη από καιρό και αποτελεί καρπό της δίχρονης περίπου αναζήτησης των ευρωπαϊκών -κατά μείζονα λόγο- σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων, στο πλαίσιο της οποίας διοργανώθηκε μια σειρά συζητήσεων και εκδηλώσεων, όπως πρόσφατα στην Αθήνα.

Η πρωτοβουλία φέρεται να ανήκε στο Βρετανό πρωθυπουργό. Με τη σύμφωνη γνώμη του Αμερικανού Προέδρου είχαν κληθεί ένας εκπρόσωπος από τον ευρωπαϊκό Βορρά και ένας από το Νότο: ο Σουηδός Γκόραν Πέρσον και ο Ιταλός Ρομάνο Πρόντι.

Ο Σουηδός πρωθυπουργός ωστόσο δεν μπόρεσε να παραστεί τελικά, καθώς στη χώρα του διεξάγονταν τριπλές εκλογές: εθνικές, δημοτικές και νομαρχιακές. Εντύπωση προκάλεσε η απουσία από τη συνάντηση των τριών του Γάλλου πρωθυπουργού Λιονέλ Ζοσπέν, γεγονός όμως που έχει την εξήγησή του. Πολιτικοί παρατηρητές εκτιμούσαν ότι ο κ. Ζοσπέν δεν εμφανίζεται ιδιαίτερα θερμός ως προς τη σύσταση του ιδιότυπου αυτού άξονα, εκτιμώντας ότι ο Μπιλ Κλίντον και οι Δημοκρατικοί των ΗΠΑ δεν προσιδιάζουν επαρκώς σ' αυτό που καλείται «νέα Αριστερά». Το όλο εγχείρημα πάντως παρουσιάζει και ελληνικό ενδιαφέρον -κυρίως για τους εγχώριους αυτοπροσδιοριζόμενους ως «κεντροαριστερούς».

Στους κόλπους των εκσυγχρονιστών του ΠΑΣΟΚ ειδικότερα -του Κ. Σημίτη προερχόντος, ο οποίος έχει επιχειρήσει να προωθήσει την ιδέα της Κεντροαριστεράς στην Ελλάδα- παρακολουθούν με ενδιαφέρον τα τεκταινόμενα.

Εκτιμούν δε ότι η συγκεκριμένη συνάντηση και οι εν γένει ζυμώσεις σε διεθνές επίπεδο μπορούν να βοηθήσουν στη διαμόρφωση ενός νέου κοινωνικού Κέντρου. Από την πλευρά τους πάντως στελέχη της καλούμενης «εσωκομματικής αντιπολίτευσης» του κυβερνώντος κόμματος αντιμετωπίζουν με καχυποψία -που φτάνει στα όρια της απόρριψης- τις εν λόγω διεργασίες, καθώς εκτιμούν ότι ο άξονας που διαμορφώνεται έχει σαφή συντηρητικό προσανατολισμό.

Κλίντον, Μπλερ και Πρόντι συναντήθηκαν χθες τα μεσάνυχτα αναζητώντας τη νέα Κεντροαριστερά. Όμως στον «Τρίτο Δρόμο» υπήρχε μπλόκο... Μόνικας.

■ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΒΡΕΤΑΝΟΥ

● Το άρθρο του Βρετανού πρωθυπουργού δημοσιεύεται κατά αποκλειστικότητα στην Ελλάδα μόνο στην «Εξουσία». Το ίδιο άρθρο έχει επιλεγεί να δημοσιευτεί ταυτόχρονα σήμερα σε μικρό αριθμό εφημερίδων της Ευρώπης και των ΗΠΑ.

Ο «Τρίτος Δρόμος» οδηγεί στην ανανέωση και στην επιτυχία της σύγχρονης Σοσιαλδημοκρατίας. Δεν είναι απλώς ένας συμβιβασμός μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς. Θέλει να κρατήσει τις πιο ουσιαστικές αξίες του Κέντρου και της Κεντροαριστεράς και να τις εφαρμόσει σ' έναν κόσμο θεμελιωδών κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών. Και να το κάνει απαλλαγμένος από τα δεσμά απαρχαιωμένων ιδεολογιών.

Η πρόκληση που αντιμετωπίζουμε είναι τρομερή: Παγκοσμιοποίηση του εμπορίου, συνεχιζόμενη φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός, αυξανόμενη εγκληματικότητα, αποσύνθεση της οικογένειας, αλλαγή του ρόλου της γυναίκας, επανάσταση στην τεχνολογία και στον κόσμο της εργασίας, εχθρική στάση των ανθρώπων για την πολιτική και αιτήματα για βαθύτερη δημοκρατική μεταρρύθμιση και πολλά άλλα θέματα σχετικά με το περιβάλλον και την ασφάλεια που απαιτούν διεθνή δράση.

Οι λαοί ζητούν ηγεσίες. Θέλουν να ξέρουν πώς θα προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες και πώς θα προοδεύσουν. Πώς θα εξασφαλίσουν σταθερότητα και ασφάλεια σ' έναν κόσμο που αλλάζει.

Ασπάζονται τις παραδοσιακές αξίες της Κεντροαριστεράς: αλληλεγγύη, κοινωνική δικαιοσύνη, υπευθυνότητα, ευκαιρίες. Ξέρουν ωστόσο ότι πρέπει να κινήσουμε αποφασιστικά έξω από

ξεπερασμένους τρόπους σκέψης. Πέρα από την παλιά Αριστερά με τις εμμονές της για κρατικό έλεγχο, υψηλή φορολογία και προτεραιότητα στα συμφέροντα της παραγωγής. Και πέρα από τη νέα Δεξιά του laissez faire που υπερασπίζεται το στενό ατομικισμό και την άποψη ότι η ελεύθερη αγορά είναι η απάντηση σε κάθε πρόβλημα. Ο «Τρίτος Δρόμος» αποτελεί ένα νέο ξεκίνημα για την Κεντροαριστερά. Δύο στρατόπεδα κυριάρχη-

σαν στην Αριστερά του 20ού αιώνα: μια «ορθόδοξη» Αριστερά, που έβλεπε τον κρατικό έλεγχο της οικονομίας ως αυτοσκοπό, και μια πιο μετριοπαθής Αριστερά, που δεχόταν ως αναγκαία αυτή την κατεύθυνση, αλλά δεχόταν συμβιβασμούς. Ο «Τρίτος Δρόμος» αποτελεί μια σοβαρή επανεκτίμηση των παραπάνω. Αντλεί ζωτικότητα ενώνοντας τα δύο ρεύματα της κεντροαριστερής σκέψης - το δημοκρατικό σοσιαλισμό και το φιλελευθερισμό - ο χωρισμός των οποίων κατά τη διάρκεια του αιώνα αποδυνάμωσε τόσο πολύ το προοδευτικό κίνημα σ' ολόκληρη τη Δύση.

Στην Ευρώπη η παλιά Αριστερά και η νέα Δεξιά πήραν -και συνεχίζουν να παίρνουν- διάφορες μορφές. Δεν υπάρχει μια μόνο συνταγή για τον «Τρίτο Δρόμο». Αλλά τα προοδευτικά κόμματα της Ευρώπης μοιράζονται κοινές αξίες και όλοι μας προσαρμόζομαστε για να αντιμετωπίσουμε τις νέες προκλήσεις.

Για το Εργατικό Κόμμα της Βρετανίας, που για πολλά χρόνια ήταν στην αντιπολίτευση, υπήρχε έστω και άδικα η άποψη ότι ήταν το

κόμμα των αυξημένων κυβερνητικών αρμοδιοτήτων, των κρατικοποιήσεων, ότι είχε αντιεπιχειρηματικό πνεύμα, ότι ήταν πολύ χαλαρό στην αντιμετώπιση του εγκλήματος, δεν ενδιαφερόταν για την οικογένεια, χειραγωγούνταν από ομάδες πίεσης και ευνοούσε την αυξημένη φορολογία και τις αυξημένες

δημόσιες δαπάνες. **Μ**ας θεωρούσαν επίσης κακούς διαχειριστές των δημόσιων υπηρεσιών, υποχείρια των συνδικάτων και των συμφερόντων της παραγωγής και αδιάφορους σε θέματα δυνατότητας επιλογών και ποιότητας. Η Δεξιά βρήκε την ευκαιρία να παρουσιάσει τις ιδιωτικοποιήσεις και την ελεύθερη αγορά σαν πανάκεια. Δημιουργήθηκε μια ψεύτικη διαίρεση ανάμεσα στα δικαιώματα και στις υπο-

«Οι λαοί ζητούν ηγεσίες. Θέλουν να ξέρουν πώς θα προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες και πώς θα προοδεύσουν».

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΟΝΙ ΜΠΛΕΡ

Ο «Τρίτος Δρόμος» για τη νέα Σοσιαλδημοκρατία

Ο Βρετανός πρωθυπουργός Τόνι Μπλερ κυκλοφόρησε χθες από τη Fabian Society το μανιφέστο υπό τον τίτλο: «Ο Τρίτος Δρόμος» - νέα πολιτική για το νέο αιώνα». Ταυτοχρόνως, έχει ξεκινήσει μία προσπάθεια σύμπληξης ενός κεντροαριστερού μετώπου διεθνώς. Με τις ιδέες του πολλοί συμφωνούν, αλλά και πολλοί διαφωνούν...

χρεώσεις, στην ευσπλαχνία και στη φιλοδοξία, στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, στην οικονομία των επιχειρήσεων και στον πόλεμο ενάντια στη φτώχεια και στον αποκλεισμό. Οι Νέοι Εργατικοί επιδίωξαν να προχωρήσουν μπροστά και να εφαρμόσουν τις αξίες τους με ένα διαφορετικό τρόπο. Η δουλειά μας είναι ακόμη σε πρώιμο στάδιο και μαθαίνουμε προχωρώντας. Όμως οι Νέοι Εργατικοί στην κυβέρνηση εφαρμόζουν τον «Τρίτο Δρόμο» στην πράξη. Για την οικονομία η προσέγγισή μας δεν προκρίνει ούτε το laissez faire ούτε τον κρατικό παρεμβατισμό. Ο ρόλος της κυβέρνησης είναι να επιτύχει μακροοικονομική σταθερότητα. Να αναπτύξει μια τέτοια φορολογική και κοινωνική πολιτική που να ευνοεί την ανεξαρτησία, όχι την εξάρτηση. Να εξοπλίζει τους ανθρώπους για την εργασία βελτιώνοντας την Παιδεία και

την υποδομή. Και να προωθήσει την επιχειρηματικότητα, ιδιαίτερα τις βιομηχανίες του μέλλοντος που θα βασίζονται στη γνώση. Είμαστε υπερήφανοι που έχουμε την υποστήριξη τόσο των επιχειρηματιών όσο και των συνδικάτων. Η Παιδεία ανήκει στις πολύ σημαντικές προτεραιότητές μας. Τα υψηλά επίπεδα εκπαίδευσης είναι το «κλειδί» για τη διεθνή ανταγωνιστικότητα και για μια μελλοντική κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς.

Σημαντικές νέες επενδύσεις στηρίζουν τη δραστηριότητα εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και συνοδεύονται από θέσπιση στόχων και δραστηριότητα παρέμβαση σε περιπτώσεις σχολείων που δεν έχουν ικανοποιητική εικόνα.

Ετσι, όλοι οι μελλοντικοί πολίτες θα έχουν τις βασικές ικανότητες που απαιτούνται για να βρουν δουλειά και η μεγάλη πλειοψηφία θα αποκτήσει προσόντα υψηλότερου επιπέ-

δου. Στον τομέα της πρόνοιας και της απασχόλησης ο «Τρίτος Δρόμος» σημαίνει αναμόρφωση της κοινωνικής ασφάλισης, ώστε -όσο είναι δυνατό- να γίνει το μονοπάτι που οδηγεί στην εύρεση εργασίας. Ενισχύει τους δίκαιους όρους εργασίας, ενώ παράλληλα καθιστά την εργασία πραγματικά ανταποδοτική, μειώνοντας τους φόρους και τις ποινές που αποθαρρύνουν την εργασία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Ο «Τρίτος Δρόμος» πασχίζει για μια νέα ισορροπία μεταξύ δικαιωμάτων και υποχρεώσεων -όχι μόνο στον τομέα της πρόνοιας, αλλά και με μια πιο σκληρή προσέγγιση στην εγκληματικότητα των νέων και δίνοντας πολύ μεγαλύτερη έμφαση στις υποχρεώσεις των γονέων. Δημιουργείται μια νέα προσέγγιση στο θέμα της οικογενειακής υποστήριξης, ώστε να αντιμετωπίσει τις ανά-

γκες των παιδιών και να βοηθήσει τις οικογένειες -ιδιαίτερα τις πιο ευάλωτες- να εξισορροπήσουν πιο αποτελεσματικά τις υποχρεώσεις τους στη δουλειά και στο σπίτι. Ο «Τρίτος Δρόμος» σημαίνει δημοκρατική ανανέωση και αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην πολιτική. Οι Νέοι Εργατικοί αποκέντρωσαν την εξουσία στη Βρετανία. Η Βόρεια Ιρλανδία διαθέτει τώρα μια εκλεγμένη Εθνοσυνέλευση. Οι πρώτες εκλογές για το νέο Κοινοβούλιο της Σκωτίας και την Εθνοσυνέλευση της Ουαλίας θα γίνουν του χρόνου. Και η εκλογή (σ.τ.μ.: για πρώτη φορά με καθολική ψηφοφορία σε όλο το Λονδίνο) ενός νέου δημάρχου του Λονδίνου είναι μόνο ένα από τα πολλά βήματα για την ανανέωση του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για τη νέα εποχή πρέπει ακόμη να ανακαλύψουμε απ' την αρχή το ρόλο της ίδιας της κυβέρνησης. Κατά τη διάρκεια αυτού του αιώνα οι κυβερνήσεις ήταν καλά προετοιμασμένες για να ρυθμίζουν τα της κυκλοφορίας του χρήματος, να μοιράζουν επιδόματα, να χτίζουν σπίτια, ακόμη και να κάνουν πολέμους και να στέλνουν ανθρώπους στο φεγγάρι. Τώρα πρέπει να μάθουν καινούρια πράγματα: Να συνεργάζονται με τον ιδιωτικό τομέα και με πολίτες που αναλαμβάνουν εθελοντικά κοινωνικές πρωτοβουλίες. Να μοιράζονται την ευθύνη και να λογοδοτούν σε ένα πολύ περισσότερο απαιτητικό ακροατήριο. Και να μάθουν τους νέους τρόπους διεθνούς συνεργασίας. Ας πα-

ζώμαστε τη συνεργασία χωρίς να αμαυρώνουμε τον πατριωτισμό. Οι Νέοι Εργατικοί υποστηρίζουν μια δυνατή, αποκεντρωμένη Ευρώπη, διευρυμένη προς τα ανατολικά, ικανή να αντιμετωπίσει με επιτυχία τα διασυννοριακά προβλήματα και ενισχύει μόνο όπου χρειάζεται.

Αυτός είναι ο «Τρίτος Δρόμος». Μια νέα συμμαχία μεταξύ της προόδου και της δικαιοσύνης. Μια νέα βάση στήριξης, που θέλει να πλησιάσει αυτούς που μοιράστηκαν τις αξίες μας αλλά αμφέβαλαν για τη δυνατότητά μας να τις εφαρμόσουμε.

Με θάρρος μπορούμε να σεβόμαστε την ιστορία μας χωρίς να ζούμε σ' αυτή και να χτίσουμε δυναμικές σοσιαλδημοκρατικές κοινωνίες για τον 21ο αιώνα.

«Για τη νέα εποχή πρέπει ακόμη να ανακαλύψουμε από την αρχή το ρόλο της ίδιας της κυβέρνησης».

«Ο Τρίτος Δρόμος» είναι μια νέα συμμαχία μεταξύ της προόδου και της Δικαιοσύνης. Σημαίνει εμπιστοσύνη στην πολιτική».